

דברי חכפר

גיליון מס. 2719 * ה' באייר תשפ"ב * 6 במאי 2022

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: שושנה שרקי sachlav@outlook.com

על דא ועל הא / מעט: תמר וולפין

• תודה לשיפי, ברכות לגבי

די בהפתעה קבלתי את הודעתה של שיפי שהיא מפסיקה את עבודתה כאם בית מטעם "קהילה בקשר" של עמותת ותיקי הגליל. הרבה תודות לך שיפי על טיפולך המסור, על התקנת ותחזוקת כפתור המצוקה שנותן לנו הרבה ביטחון. תודה על הליווי שלך בטיולים שלנו, ועל הקניות הגדולות שעשית עבורנו כשחזרנו מהטיול האחרון, מאומתים ובבידוד.

נמשיך ליהנות מהניהול הנעים והיעיל שלך במפגש.

וברכת ברוכה הבאה לגבי טנא, אשר נכנסת לתפקיד אם הבית בביתנו. קודם טיפלת ודאגת לצוציקים (סליחה, לצעירים) שבמכינה, והיום את מתחילה לדאוג לנו לקשישים שבקיבוץ. אין לי ספק שאת האיכויות הנהדרות שהבאת למכינה, תביאי גם לזקנים. אז שנהיה בקשר.

• המרפאה

ממש לא להאמין, השיפוץ של המרפאה מסתיים, וכבר בראשית השבוע הבא המרפאה תפתח את דלתותיה בפנינו כאן בכפר הנשיא. אני מודה ומתוודה שהייתי ממש סקפטית לגבי האפשרות שזה יקרה, אבל הנה זה קורה. כל הכבוד לצוות ובעיקר לאירנה שדחפה ופעלה לכך שתהיה לנו מרפאה חדישה ומתאימה.

באותו זמן יחזור אלינו גם ד"ר זיאד האשול אחרי שהחלים מפציעתו. ברוך שובך דוקטור. הרבה בריאות.

• קוראים לה "ישראל"

בשבוע הבא – יום העצמאות. יום ההולדת ה 74 למדינה שלנו.

מי מאיתנו זוכר, שעד הרגע האחרון שלפני הכרזת המדינה, לא הייתה החלטה סופית על שמה של המדינה שתוכרז. היו הצעות שונות: יהודה, ציון, צבר(!!!) וארץ ישראל. בן גוריון הציע "ישראל", וכמו כל מה שהוא הציע, זה מה שהיה. אבל השם נשמר בסוד, עד לרגע של הכרזת העצמאות, כאשר בן גוריון קרא במוזיאון תל-אביב: " ...אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל"

הכרזת המדינה הייתה ביום שישי אחרי הצהריים בתל-אביב. אנחנו גרנו אז בירושלים, בשכונת תלפיות. לא היה חשמל ולכן גם לא יכולנו להאזין לרדיו, ולכן גם לא שמענו את הכרזת העצמאות.

למחרת בשבת, כשיצאנו לרחוב, פגש אותנו אחד השכנים, שהיה לו מכשיר קשר בבית, והוא אמר את שלוש המילים שאני זוכרת עד עצם היום הזה: "קוראים לה ישראל".

חג עצמאות שמח לכולנו

תמר וולפין

ד באייר – יום הזיכרון לחללי מלחמות ישראל

מדינות רבות נוהגות לציין יום הזיכרון לחיילים שנפלו במלחמות העצמאות, אלא שבדרך כלל יום הזיכרון מתקיים בתאריך נפרד ושונה מיום העצמאות. לדוגמה: יום הזיכרון האמריקני חל בחודש מאי, ואילו יום העצמאות – בחודש יולי. מדינת ישראל – שלא כמו מדינות אחרות – בחרה לציין את יום הזיכרון בצמוד ליום העצמאות, ומיד עם סיום יום הזיכרון, בשעות הערב, נערך בהר הרצל בירושלים טקס ממלכתי לפתיחת חגיגות העצמאות.

יום הזיכרון במדינת ישראל קיבל אופי מיוחד שנקבע בחוק, והוא מחייב התנהגות מיוחדת ברשות הרבים, בציבור, וכולל סמלים, אזכרות וטקסים מיוחדים הנערכים בכל רחבי הארץ.

יום הזיכרון הנציח תחילה רק את חללי מלחמת העצמאות, אך במשך שנות קיומה של מדינת ישראל הפך ליום זיכרון לכל ההרוגים בכל מלחמות ישראל, בפעולות צבאיות נגד האויב (ובכלל זה – גם במלחמת העולם השנייה) וכן יום זיכרון לחיילים שנהרגו במהלך השירות הצבאי. בשנים האחרונות נוהגים לציין ביום הזיכרון גם את זכרם של ההרוגים בפעולות טרור – בארץ ובחו"ל.

יום הזיכרון נקרא גם "יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל" וגם "יום הזיכרון לחללי צה"ל".

מאת: אפרים קישון

זוהי המדינה היחידה שבה התפוצצו כבר טילים מעיראק, קטיושות מלבנון, מתאבדים מעזה ופגזים מסוריה, ועדיין דירת שלושה חדרים עולה יותר מאשר בפאריז...

IL

זוהי המדינה היחידה שבה האיש בחולצה הפתוחה עם הכתם הוא כבוד השר, וזה שלידו עם החליפה והעניבה הוא הנהג שלו.

IL

זוהי המדינה היחידה שבה אין בעיה להשיג תוכנת מחשב להטסת חלליות, אבל צריך לחכות שבוע כדי שיתקנו לך מכונת כביסה. ורק פה קיימת יחידת הזמן הקרויה "אני אגיע בין תשע לשש".

 IL

זוהי המדינה היחידה שבה בני 60 עדיין שונאים את המ"כ מהטירונות ... זוהי המדינה היחידה שלאימא של הרב"ט יש את הטלפון של המ"מ, ושיזהר לו

IL ...

זוהי המדינה היחידה שבה אפשר לדעת מה המצב הביטחוני לפי השירים ברדיו...

IL

זוהי המדינה היחידה שבה העשירים הם בשמאל הסוציאליסטי, העניים בימין הקפיטליסטי והמעמד הבינוני משלם הכול.

IL

זוהי המדינה היחידה שבה בדייט הראשון שואלים את הבחורה איפה היא שירתה בצבא ומתברר שהיא הייתה יותר קרבית ממך.

IL

זוהי המדינה היחידה שבה בין היום הכי שמח ליום הכי עצוב יש בדיוק שישים שניות.

IL

זוהי המדינה היחידה שבה רוב האנשים אינם מסוגלים להסביר למה הם גרים דווקא בה, אבל יש להם המון סיבות למה אי אפשר לגור במקום אחר.

IL ❤ IL

זוהי המדינה היחידה שבה אם אתה שונא פוליטיקאים, שונא פקידים, שונא את המצב, שונא את המיסים, שונא את איכות השירות ושונא את מזג האוויר, סימן שאתה אוהב אותה.

IL ❤

● ישראל היא בין 8 המדינות היחידות בעולם בעלות היכולת לבנות ולשגר לוויינים משלהן.

● ישראל, רוסיה, ארה"ב וסין הן ארבע המדינות היחידות בעולם שבבעלותן לוויין ריגול.

● ישראל אחת המדינות היחידות בעולם עם נשק גרעיני (על פי פרסומים זרים 🙄) יחד עם ארה"ב, רוסיה, אנגליה, צרפת, סין, הודו ופקיסטן.

יעל מירב ז"ל

הייתה לי חברה מאד קרובה שקראו לה יעל מירב. יש לי הרבה חברות, אבל מעט מאד שהן חברות נפש, שהן מבינות לליבי ואני ליבן, ויעל הייתה מהקרובות ביותר.

תלתלים גינג'יים פרוצים ויפים, נפש פתוחה וסוערת, אוהבת חברה ואנשים ומוכנה לשמוע כל אחד ולדעת הכל על העולם ועל סביבתה.

יעל הייתה ילידת הארץ, ילידת ירושלים, צברית אמיתית שהגיעה בעקבות בנה ארז לקיבוץ של אנגלים.

מיד הצליחה להכיר פה כמעט כל אחד. את הותיקים, את גרעין ה', את בני המשק ואחרים. היא אהבה את המבוגרים והייתה מוכנה לבלות עימם הרבה שעות במפגש. המבטא הבריטי לא הרתיע אותה והם נהנו מהרוח הישראלית המחודשת שנשבה ביניהם.

מהשיחות שהיו לי איתה הבנתי שנישאה וגרה בראש פינה, שם הקימה משפחה וילדה את בניה ארז ואלי. הנישואים לא צלחו לטווח הרחוק ויעל עזבה למרכז, חולון נדמה לי. יעל אהבה אנשים ואהבה זוגיות. במרכז היו לה שתי מערכות של זוגיות לזמן לא קצר. כשהגיעה לכפר הנשיא הייתה במסגרת הפנויים פנויות (פ"פ) כך קוראים להם) ושיתפה אותי שהיא מחפשת אהבה. שלמרות אהבתה לילדיה, ולמרות שהיא ממש משוגעת על נכדיה, ולמרות שהיא מאוהבת בכל אנשי כפר הנשיא, היא צריכה את האחד והמיוחד שלה.

יעל לא ישבה בבית וחיכתה. היא עסקה בהתנדבות במפגש, והייתה קשורה לאגודת העוורים בישראל וסייעה בכל אשר יכלה. היא הוזמנה להיות המלווה של העוורים בטיולים בארץ וגם בחו"ל. היא הצטרפה אליהם באניית נוסעים גדולה ומפוארת וירדה איתם בחופים שונים בארצות אירופה. פעם נערכו בחירות להנהלת אגודת העוורים וליוותי את יעל עד דימונה וירוחם, שם סייעה לכל לקווי הראייה להגיע לקלפי ולהצביע. באותה הזדמנות סיירנו בעיר הנבטית העתיקה ממשיית. היה כיף להיות עם יעל, היא התעניינה בכל, אהבה טיולים ואהבה הרפתקאות.

אחת מאהבותיה הגדולות ביותר הייתה המשיכה בעט. יעל הייתה כתבת, סופרת עיתונאית ואף עורכת עיתון. לפי הבנתי גם ניהלה בתקופה מסוימת את ביה"ס היסודי בראש פינה.

יום אחד (זה היה לפי יעל לאחר טיפול טטה של מעין פלמה) פגשה יעל את עמוס מדפנה. לזיכרוני היא כבר התקרבה לגיל 70 אז. הם התאהבו, ואפילו התחתנו וקבעו את ביתם בדפנה. הצטערתי כי היא חשבה לקנות בית בהרחבה אצלנו, אבל שמחתי שמצאה את בחיר ליבה. באותה תקופה היה לי פחות קשר עם יעל. היא החליטה להשקיע את כל כולה בזוגיות ובאהבה שהייתה לה. היא

השקיעה זמן ורגש בטיפול הביחד, טיפוח הבית, הכנת ארוחות ונתינה אין סופית. וכמו שהפכה לבת בית בכפר הנשיא, נראה היה שכך נהייה גם בדפנה, קיבוץ בר מזל.

בנוסף לכך יעל מצאה את מקומה כעיתונאית בעיתון על הצפון ונהייתה גם פעילה מאד בבית ותיקי הגליל.

פגשתי אותה בעת אירוע במרכז קלור ולא היכרתיה. במקום גוש תלתלים ג'ינג'ים נפגשתי עם רעמת תלתלים לבנים. יעל החליטה ללכת על טבעי, קצת בניגוד לרצונו של עמוס.

לא קל להיכנס לזוגיות בגיל השלישי כשכל אחד מביא עימו את המזוודות שלו. יעל ועמוס עבדו מאד קשה כדי שאהבתם תחזיק את השותפות שלהם.

הרגשתי שיעל הגיעה למנוחה ולנחלה והיה לה אושר רב.

חבל שלא לזמן ארוך יותר. כי יעל חלתה ולא יכלה לדבר ולתפקד כמו מקודם.

יעל גם סרבה להיפגש עם חברים קרובים כדי שלא יראו אותה בהתדרדרות.

אז אני רק זוכרת את האישה השמחה והמחייכת, האוהבת והתומכת, המתעניינת באדם באשר הוא אדם ומוציאה את אשר בנפשה על הכתב.

משתתפת בצערכם, ארז ואלי, דליה האחות המסורה ועמוס הבעל האוהב וגם כל הנכדים.

יהי זכרך ברוך

צילה בן-רשף

על הדרך / הפינה של דודו

עונת מעבר

1. ושוב כבכל שנה אנחנו מענים את נפשותינו, כל אזרחי המדינה המיוסרת הזאת. כלומר מטילים על עצמנו משימה בלתי אפשרית. עוד אנחנו מנסים למצוא תעצומות נפש כדי לזכור את קורבנות השואה, וטרם תיבש העין הדומעת מתחילים להתאמץ ולזכור את הנופלים בקרב הבלתי נגמר להיות עם חופשי בארצנו.

2. וככה אנחנו מוטלים בפישוט איברים על לוח השנה בין ואלס הזיכרון למארש הניצחון ואיננו יודעים את נפשנו. אחרי מות קדושים בא לנו מהר מדי מות לוחמי מלחמות ישראל...

3. ואלס הזיכרון ומארש העצמאות

ואלס הזכרון ומארש העצמאות, ככה,
מעט אחרי יום השואה עשה לי לא טוב.
שריר הזכרון סובל מעדף של פולסים עד מות.
הוא מזכיר לי יותר מדי חלב שחר
של שחר אנחנו שותים אותך לילה,
הוא מצמרר לי אף מה ימתק המות בשדה הקרב

ואין, אין נחמה בשפעת המות,
לא בטעויות,
לא בטפשות
ולא בברוטליות.

יום הזיכרון

1. אני יודע, הלילה אני אתעורר שטוף זיעה והנה אני כאן במכרות היגון האינסופי. מניף מכוש מטפורי לכרות מלח מטפורי לזרות על פצעי הזיכרון המטפוריים. שיכאב שיכאב עד שאזכר, שאזכר ולא אוכל לחדול עוד...
2. ומי שנופל נופל ואין שני להקימו
המת האישי שלי, יהושע אטיאס, בן שמחה ומכלוף, נולד בשנת תשי"ב (1952) במקנס שבמרוקו ועלה ארצה עם משפחתו בשנת 1963. הוא למד בבית-הספר היסודי "אליאנס" במרוקו וכן בטירת-הכרמל וברמת הדסה בחיפה. את לימודיו סיים בבית ספר התיכון שבאשדות-יעקב מאוחד. גידל כלבים, חתולים וציפורים, ואהב מאוד לצוד נחשים. היה צנוע ועניו, רציני וביישן במקצת. בעל הומור היה והרבה להתבדח. בצבא הוא התגייס לצנחנים ושירת כמדריך ספורט.
3. במלחמת יום-הכיפורים השתתף שוקי בקרבות הבלימה נגד המצרים בחזית סיני. ביום כ"ג בתשרי תשל"ד (19.10.1973), נפגע בגזרת סרפאום, ממערב לתעלה. הוא הלך בראש אנשי יחידתו לטהר תעלות, ונהרג תוך כדי ההתקדמות מהתקלות עם חייל מצרי.
4. ונזכור את כולם... אבל בעצם הרי אי אפשר לזכור את כולם. לכן בכל מאודי אני זוכר רק אחד במיוחד. את יהושע, שוקי, עלם חמודות בהיר עיניים, שהיה אחי המאומץ באשדות. וכל שנה שחולפת מאז הוא חסר לי יותר וכואב לי יותר. כמו איבר רפאים שהגוף כואב את חסרונו.
5. השיר/קינה הזה מוקדש ליהושע אטיאס, אהובי כאח לי, שמותו מצא אותו אי שם ממערב לתעלה וידי מה קצרה מהושיע

וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנִים וְחֲמִשָּׁה יוֹם בְּשָׁנָה
כָּכָה הוּא זֹרֵחַ.
אֶל מְקוֹם שֶׁהַשָּׁנִים הוֹלְכוֹת
לְשֵׁם הוּא הוֹלֵךְ וּבָא
וְחוֹזֵר חֲלִילָה עַל כָּל הַטְּעִיאוֹת כָּל-
כִּי אֵת הַכֹּל כָּבֵר עָשָׂה יָפָה בְּעֵתוֹ,
גַּם אֵת הָעוֹלָם.

וְלִכְל זְמַן וְעַת לְכָל חֶפֶץ
אִם תִּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא
לִפְתָּח זְמַן רוֹבֵץ,
אֲלִיךָ תִּשְׁוֹקְתוֹ וְתִשְׁוֹקְתָּ אֵלָיו
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנִים וְחֲמִשָּׁה יוֹם בְּשָׁנָה-
תִּשְׁוֹקְתָּ אֵלָיו.
וְמִי שֶׁנוֹפֵל נוֹפֵל וְאִין שְׁנֵי לְהַקִּימוֹ,

אל הזמן הוא נופל ואיננו.

וכבר אין זמן לכל ולמי יש חפץ
ללדת ולמות, לטעת ולעקור נטוע
עת מלחמה ועת שלום- מה כבר ההבדל?
רק חוזר חלילה על כל הטעיות כלן-
שלוש מאות ששים וחמשה יום בשנה-
כל הטעיות כלן-
כי את הכל כבר עשה יפה בעתו,
גם את העולם.

במוצאי יום השואה

1. במוצאי יום השואה אני נפרד תמיד מאמי ואבי. למרות שברור לי שאני ממשיך לשאת אותם על גבי אל עבר העתיד ההולך ומתרחק מאיתנו בעקבות מפילת מורא.

2. האנשים האלה שבראו אותי, שגרמו לי להבין למה התכוון אלתרמן כאשר כתב "להביט לא אֶחָדֵל וְלִנְשֵׁם לֹא אֶחָדֵל וְאִמּוֹת וְאִסִּיף לְלֶכֶת". ראו בהמשך מעשה החיים קושי עצום שהיווה אתגר על שפת הבלתי אפשרי. למעשה הם הרי מתו כבר במחנות, אבל בכל זאת החליטו ליטול על עצמם משימה של כבוד ולהמשיך ולחיות, אולי כדי להנחיל את התרבות האנושית לדורות שיגדלו אחרי המלחמה הנוראה ההיא. או שאולי היו אלה דברים אחרים הסמויים מהעין.

3. וכך מצאו עצמם מבוססים ומדשדשים בחיים שמאסו בהם. ובכל זאת בכל יום בעקשנות קשה כפלדה, גרדו עוד שניה של חיים והגשימו בה עוד פיסת מורשת מעיקה שהעבירו לי למשמרת.

4. ככל שחלף הזמן מנגנוני ההגנה שעטו אותם כשריון מגן הלכו והתמוססו אחריהם בשלוליות מבאישות מאימה. והם נותרו בכל כאבם החשוף לעין השמש החורכת של האנשים שבתוכם התהלכו וניהלו את קליפת חייהם השברירית.

5. לבסוף שריפת חייהם הייתה לאפר והם נטמנו באדמה שכמו הקיאה אותם מתוכה בסלידה גדולה. ואנחנו, בני הדור השני, אנחנו נותרנו לשאת את המשא הקשה כפוי הטובה והמפרך של קללת הזיכרון, להעביר אותה הלאה לילדינו.

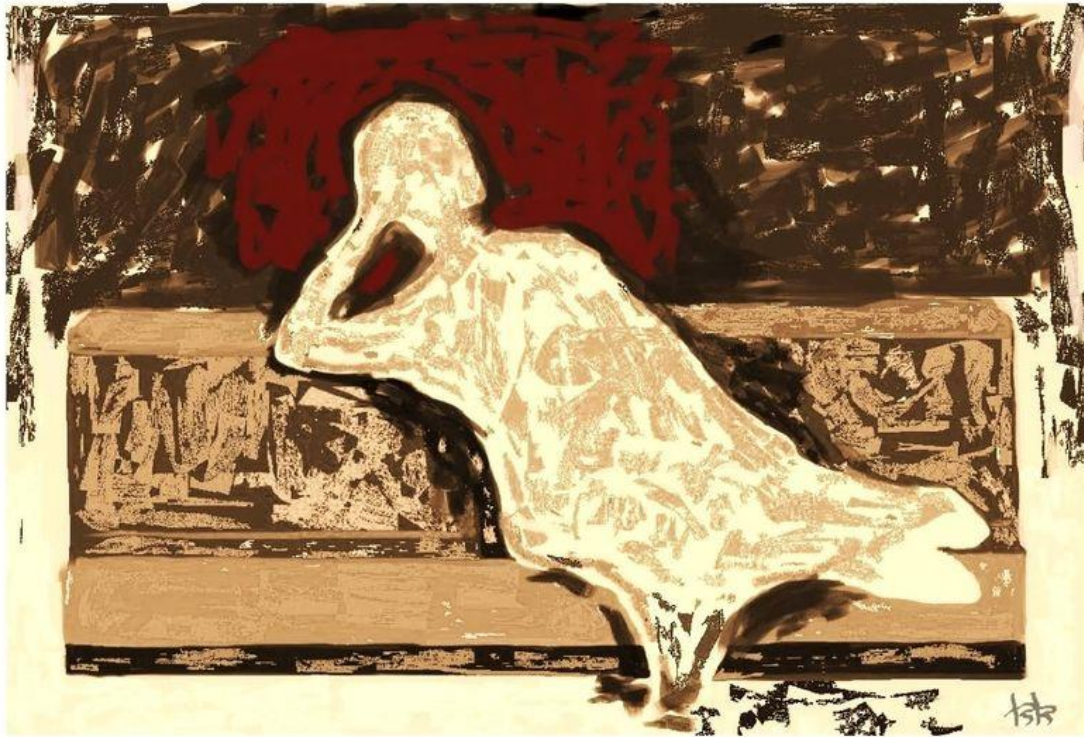
דיכּוֹן

יום נְשִׁי וְיָכְלוּ הַנְּשִׁים
וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם,
אִמָּא יוֹשֶׁבֶת עַל הַסֶּפֶה הַכְּחָלָה
הַמְכֻסָּה נִילֹן נֶגֶד הָאֵבֶק וְהַיִּלְדִּים
וְצוּפָה בְּסֶרֶט הָעֶרְבִי שֶׁל יוֹם נְשִׁי

אִמָּא לֹא מְבִינָה מִלָּה בְּעֶרְבִית,
הִיא מְשַׁחֶחֶת עִם אֲנָשִׁים
שִׁמְתוֹ כָּבֵד מִזְמַן בְּסִיטִיָּה
וּמְטִילַת עִמָּם בְּשִׁדְרוֹת
הָאֵבִיב שֶׁל לֹבְלִין בְּקֶהִיר,
עוֹד מְעַט הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה
יִהְיוּ לְמַסְפָּרִים וְיִפְרְחוּ כְּעֵשֶׂן
מִבְּעַד לְאֶרְבוֹת מִשְׁחִירוֹת

אָמאָ מִתְמוּגָגֶת מִדְּמָעוֹת
שְׁהוֹלָכוֹת וּמִצִּיפּוֹת אֶת עֵינֶיהָ
כְּשֶׁהִיא צוֹפֶה בְּסֶרֶט הָעֶרֶב
בְּשָׁחַר לִבָּן בְּיוֹם שְׁשִׁי
בְּאַשְׁדּוֹת יַעֲקֹב אַחֵר צִהְרִים אֶחָד

וְהִיא בּוֹכָה מִהֲזָדְהוּת וְלֵב שָׁבוּר
וּמִהֶחֱם הַלּוֹהֵט כְּמוֹ כֶּבֶשֶׁן בַּמִּפְרָץ הַפָּרָסִי

6.5 מעוז ויסבקר

7.5 מרדכי ברור

אלינועה בר דוד

סיארי סמר נא"י

אביר מלינה

רותם שחרור

נוי גפן

8.5 נטע אורן

9.5 נורית אורן

ביני יודאיקין

נעם מאור

ירדן פלמה

10.5 לורן וויאט

שחר וולפין

11.5 תמיר שפרונג

רינת אורן

יהל גרשמן

12.5 דודי פוקס

יניב גלוק

עופר ענבר

משולחן העורכת / שושנה שרקי

ה
צ
פ
ו
ר
ה

ימי זיכרון השואה, ולזכר חללי צהל, שוב איתנו. זכר לימים נוראים, לעם היהודי ובארץ ישראל.

הצפירה פילחה את האוויר כמו יללה ארוכה שאין לה סוף, ליבי בכה, אוזניי לא רצו לשמוע, הכלבים יללו בכאב.

כמה חדה ומדויקת הצפירה הזאת, מקפלת בתוכה כל כך הרבה ניגודים, שאין שום אפשרות להישאר אדיש. חותכת את האוויר וחודרת לכל פינה. מטילה מורא ופחד. יום הזיכרון (ויום השואה) עטורי סמלים. של זיכרון: הנפת הדגל, הורדת הדגל, דקת דומיה, שירת ההמנון. אבל הצפירה הזאת, אין בה נחמה.

צפירה היא קולם של צופרי המלחמה. כשצלילה מתחיל לעלות, אפילו שאתה יודע ומצפה, כל החושים מתחדדים, הלב שוקע. אתה מבקש בכל מאודך, רק שלא ירד הצליל, ואחר כך יעלה. הצליל עצמו אפילו קצת רועד (תעתוע או אמת?), הוא יכול להישמע כזעקתו של אדם. זעקה רציפה הנשפכת מכל הכיוונים.

העצירה היא אוטומטית, ההתמרדות נגדה היא מחשבה חולפת מעשה עמידת הדום שהיא מייצגת כבר התרחש, על כורחו. הרבה שנים לקח לי להבין את מפלתי מולה.

טכסי התייחדות קיימים בכל העולם, באין איום אין אומה, באין זיכרון לא יכולה להיות טענה לשום זכות.

את הדגל מוריד אדם לחצי התורן. תאמר תפילה, ייקרא שיר... אז מופיעה ההזדהות. אדם-אדם-אדם. כל הטקסים וכל הטקסטים עובדים בכיוון הזה. נזכור את כל הנופלים שאיבדנו על אדמת הארץ הזאת. אנחנו כאן בזכותם. דקה, שתיים, פעם, פעמיים – בקצה הרחוק, לא זה החשוב. עמדת, הלכת, נעצבת, קיללת – הצפירה והיום הזה בך.

הצפירה אינה סמל למוות או חיים, לעצב או שמחה. היא רק קריעה רועשת; מעמד. חיל ורעדה. אין בה לא קוממ'יות, ולא גבורה, ולא הקרבה. אלו מתחזקים על יד הטקסטים הארציים יותר. היא קול ממשי, לא הימלי היא מספקת את העוגן את הכוח בו ניתנה לנו המדינה.

שושנה ש.

